

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ

Όν/μο:.....

**Α΄ Λυκείου
12-02-12**

ΚΕΙΜΕΝΟ:ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ «ΕΛΛΗΝΙΚΑ»

Α.Κείμενο 1.(βιβλίο 2 , κεφάλαιο 2 , § 20-23)

Λακεδαιμόνιοι δέ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι , ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται .Θηραμένης δέ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανέφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας .

Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς , φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· Οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῶ λιμῶ .Τῇ δέ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην προηγόρει δέ αὐτῶν Θηραμένης , λέγων ὡς χρή πειθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν .Ἀντειπόντων δέ τινων αὐτῷ , πολὺ δέ πλειόνων συνεπαινεσάντων , ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην . Μετὰ δέ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατήσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' ἀλλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ , νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας .

Κείμενο 2.(βιβλίο 2 , κεφάλαιο 3 , § 14)

Μόλις οἱ Τριάντα πήραν τὴ φρουρά βάλθηκαν νὰ καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τὸν Καλλίβιο , γιὰ νὰ εγκρίνη ὅλες τοὺς τὶς πράξεις αὐτὸς πάλι τοὺς ἔδινε στρατιῶτες ἀπὸ τὴ φρουρά , που τοὺς βοηθοῦσαν νὰ συλλάβουν ὅποιους ἠθεκαν-οχι πια «κακὰ στοιχεῖα» κι ἀσήμαντα πρόσωπα , ἀλλ' ἀπὸ δω καὶ μπρος ὅποιον τοὺς δημιουργοῦσε τὴν υποψία ὅτι δε θ' ἀνεχόταν τὸν παραμερισμὸ του κι ὅτι , ἀν δοκίμαζε ν' ἀντιδράση , θάβρισκε πολλοὺς συμπαραστάτες .

(Μετάφραση :Ρύδης Ρούφος)

Ερωτήσεις:

1Α. Ποια η στάση των Λακεδαιμονίων απέναντι στους ηττημένους Αθηναίους και πώς την αξιολογείτε ;

(Μονάδες 15)

Β. Έχοντας υπόψη σας την υποδοχή που επιφύλαξαν οι Αθηναίοι στην πρεσβεία τους , να αναφέρετε γιατί διαψεύστηκαν στην πορεία οι ελπίδες τους (η απάντηση να δοθεί σε σχέση και με το μεταφρασμένο κείμενο)

(Μονάδες 15)

3.ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ :

Α.) Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις του κειμένου :

- ἄνδραποδιεῖν :
- τοῖς μεγίστοις :
- τάς ναῦς :
- διὰ τὸ πλῆθος :
- αὐτῶν :
- ἀντειπόντων :
- δέχεσθαι :
- οἱ φυγάδες :
- πεῖθεσθαι :
- νομίζοντες :

(Μονάδες 10)

Β.) Να αναγνωρίσετε τη δευτερεύουσα πρόταση του αποσπάσματος (εἶδος , εισαγωγή , εκφορά , συντακτικός ρόλος)
«μή ἄπρακτοι ἦκοιεν»

(Μονάδες 10)

4.ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ :

- α)** πόλιν , τείχη , τάς ναῦς , θάλατταν , πολὺς , τῷ λιμῶ , φυγάδες :
να γράψετε την ίδια πτώση στον άλλο αριθμό .
- β)** τινῶν : να κλιθεῖ το ουδέτερο της αντωνυμίας και στους δύο αριθμούς .
- γ)** μέγα : να γραφοῦν τα παραθετικά του επιθέτου στο ίδιο γένος , αριθμό και πτώση και να κλιθεῖ ο συγκριτικός βαθμός του ουδετέρου στον πληθυντικό αριθμό .

- δ) λέγων , γενομένοις : να γραφούν οι μετοχές όλων των χρόνων στην ονομαστική ενικού στο ίδιο γένος στη φωνή που βρίσκονται .
- ε) κατέπλει : να κλιθεί ο παρατατικός του ρήματος
- στ) ἀπήγγελον : να γίνει χρονική αντικατάσταση και να κλιθεί η οριστική μέλλοντα του ρήματος στην ίδια φωνή
(Μονάδες 40)

5)ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ :

- α) Να γράψετε δύο ομόρριζες λέξεις της νέας ελληνικής απλές ή σύνθετες για τις παρακάτω λέξεις :
ἐποιούντο , παραδόντας , νομίζοντας , ἡγῶνται , ἄρχειν
(Μονάδες 5)
- β) ἔργο , γενεθλια , εισφορα , δοχείο , ευαγγέλιο :
με ποιες λέξεις των παραγράφων 20-23 σχετίζονται ετυμολογικά οι παραπάνω λέξεις ;
(Μονάδες 5)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ(Ενδεικτικές)

1. Α) Η κρίσιμη ώρα για την ηττημένη Αθήνα έχει φτάσει .Παρόλ'αυτά , αν και η γενικότερη απαίτηση των συμμάχων , κυρίως των Κορινθίων και των Θηβαίων , κλίνει υπέρ της ολοκληρωτικής καταστροφής της Αθήνας , οι Λακεδαιμόνιοι αρνούνται να την υποδουλώσουν και παρουσιάζονται μεγαλόψυχοι και μετριοπαθείς. Η προσφορά της Αθήνας με το ναυτικό της για αποσόβηση του περσικού κινδύνου υπήρξε μεγάλη και σεβόμενοι αυτό το γεγονός θέλουν να προστατέψουν τους ηττημένους .Αυτή η στάση τους δείχνει τον απύθμενο σεβασμό τους προς τον αντίπαλο , τη γενναιοφροσύνη , την αξιοπρέπεια , τη φιλοπατρία τους , καθώς και έλλειψη μνησικακίας και κενοδοξίας .Εντούτοις , δεν παύουν να ενεργούν προς το συμφέρον της συμμαχίας τους , αφού με τους απαξιωτικούς για την Αθήνα όρους της Ειρήνης (γκρέμισμα μακρών τειχών , παράδοση όλου του στόλου , επαναφορά εξόριστων ολιγαρχικών και προσχώρηση ουσιαστικά στη συμμαχία των Λακεδαιμονίων με συμμετοχή στις εκστρατείες τους) η Αθήνα αποδυναμώνεται .
- Β) Μετά από συζητήσεις και αντιρρήσεις και καθώς η κατάσταση στην Αθήνα ύστερα από την περίοδο πολιορκίας και την παρελκυστική Πολιτική του Θηραμένη καθίσταται ιδιαίτερα κρίσιμη , ο δήμος της Αθήνας τελικά αποδέχεται την ειρήνη με τους ταπεινωτικούς όρους. Πάντως , την ώρα της κατεδάφισης των τειχών , το κλίμα παίρνει Πανηγυρικό χαρακτήρα , αφού κάλεσαν αυλητρίδες , όπως έκαναν Σε γλέντια και συμπόσια , καθώς πίστευαν ή καλύτερα ήλπιζαν πως Θα αρχίσει η περίοδος της ελευθερίας και της σωτηρίας τους . Τραγική ειρωνεία και σχήμα οξύμωρο , αφού η αμέσως επόμενη περίοδος , κυρίως για την Αθήνα , ήταν κατάσταση τρομοκρατίας , ηθικής απαξίας , βίας και προπαγάνδας , όπως την ασκούσαν οι Τριάκοντα και τα όργανα της σπαρτιατικής φρουράς .Άλλα και όλη η Ελλάδα παρέμενε σε κατάσταση πόλωσης , αφού ο ρόλος των Σπαρτιατών ήταν καθοριστικός και ενεργός και η απαξιωτική για τους Αθηναίους συμφωνία της Ειρήνης είναι δυσβάσταχτη και επισφαλής .

3.) Σύντακτικό :

- A) ἄνδραποδιεῖν : ειδικό απαρέμφατο , αντικείμενο στο ρήμα ἔφασαν
 τοῖς μεγίστοις : επιθετικός προσδιορισμός στο κινδύνοις
 τὰς ναῦς : αντικείμενο στη μετοχή «παραδόντας»
 διὰ τὸ πλῆθος : εμπρόθετος προσδιορισμός ως επιρρηματικός
 προσδιορισμός της αιτίας στο απαρέμφατο «μέλλειν»
 αὐτῶν : αντικείμενο του ρήματος «προηγόρει»
 ἀντειπόντων : γενική απόλυτη μετοχή αιτιολογική (ή χρονική) με
 υποκείμενο «τινων» προσδιορίζει το ρήμα «ἔδοξε»
 δέχεσθαι : τελικό απαρέμφατο , υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα
 «ἔδοξε»
 οἱ φυγάδες : υποκείμενο στο «κατῆσαν»
 πείθεσθαι : τελικό απαρέμφατο , υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα
 Χρή .
 νομίζοντες : αιτιολογική μετοχή , συνημμένη στο υποκείμενο
 «οὔτοι»

- B) «μή άπρακτοὶ ἦκοιεν» δευτερεύουσα ονομαστική ενδοιαστική πρόταση επιθυμίας , εισάγεται με το ενδοιαστικό μόριο μή (φόβος μήπως γίνει κάτι) , εκφέρεται με ευκτική του πλαγίου λόγου (υποκειμενικότητα , αμφισβήτηση) γιατί έχει ιστορική εξάρτηση (φοβούμενοι-περιεχεῖτο) ως αντικείμενο στη μετοχή «φοβούμενοι»

4.) ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

- A) πόλιν → πόλεις
 τείχη → τεῖχος
 τὰς ναῦς → τήν ναῦν
 θάλατταν → θαλάττας
 πολὺς → πολλοί
 τῶ λιμῶ → τοῖς λιμῶις
 φυγάδες → φυγάς

B) Ενικός αριθμός

- τί
 τινός/του
 τινί/τω
 τί

Πληθυντικός αριθμός

- τινά/άττα
 τινων
 τισί(ν)
 τινά/άττα

Γ) Θετικός
μέγα

Συγκριτικός
μείζον

Υπερθετικός
μέγιστον

Πληθυντικός αριθμός

τά μείζονα/μείζω
των μειζόνων
τοις μείζοσι(ν)
τά μείζονα/μείζω
(ω) μείζονα/μείζω

Δ) Ενεστώτας :	λέγων	γιγνόμενος
Μέλλοντας :	λέξων/ἔρω̄ν	γενησόμενος
Αόριστος :	λέξα/εἶπών	γενόμενος
Παρακείμενος :	εἰρηκώς	γεγενημένος/γεγονώς

Ε) Παρατατικός
κατέπλεον
κατέπλεις
κατέπλει
κατεπλέομεν
κατεπλεῖτε
κατέπλεον

ΣΤ) Ενεστώτας :	ἄπαγγέλλουσι(ν)	Οριστική Μέλλοντα
Παρατατικός :	ἄπήγγελλον	ἄπαγγελῶ
Μέλλοντας :	ἄπαγγελοῦσι(ν)	ἄπαγγελεῖς
Αόριστος :	ἄπήγγειλαν	ἄπαγγελεῖ
Παρακείμενος :	ἄπηγγέλκασιν	ἄπαγγελοῦμεν
Υπερσυντέλικος :	ἄπηγγέλκεσαν	ἄπαγγελεῖτε
		ἄπαγγελοῦσιν

5.) ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ :

α) ποίημα , ποιητής , προσποίηση
παράδοση , διάδοση , εκδοτήριο
νόμισμα , νόμιμος , νόμος
ηγέτης , καθηγητής , ηγεμόνας
άρχοντας , αρχή , αρχαίος

β) εἰργασμένην
γενομένοις
ἐπανεφέρον
δέχεσθαι
ἀπήγγελλον .

ΔΕΙΛΑΡΕ